

Міністерство освіти і науки України

Харківська національна академія міського господарства

М.М. Покологна

Програма та робоча програма навчальної дисципліни

«РЕКРЕАЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ»

для студентів I курсу денної і II курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, галузі знань 0201 «Культура» напряму підготовки 6.020107 - «Туризм»

(галузі знань 0307 «Туризм» напряму підготовки 6.030701 «Організація туристичного обслуговування»)

Харків – ХНАМГ – 2010

Програма та робоча програма навчальної дисципліни «Рекреаційна географія» для студентів I курсу денної і II курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, галузі знань 0201 «Культура» напряму підготовки 6.020107 - «Туризм» (галузі знань 0307 «Туризм» напряму підготовки 6.030701 «Організація туристичного обслуговування») / Харьк.нац.акад.міськ.госп.; уклад.: М.М. Покоłodна – Харків: ХНАМГ, 2010. – 34 с.

Укладач: к. геогр. наук, доцент М.М. Покоłodна

Рецензент: кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії та регіонознавства геолого-географічного факультету Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна Редін Володимир Іванович.

Рекомендовано кафедрою Туризму і готельного господарства
протокол № 1 від 31.08.2010 р.

© Харківська національна академія міського господарства, 2010 р.
© М.М. Покоłodна

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Програма навчальної дисципліни	6
1.1 Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2 Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	7
1.3 Освітньо-кваліфікаційні вимоги	8
1.4 Рекомендована основна навчальна література	9
1.5 Анотація програми навчальної дисципліни	9
2. Робоча програма навчальної дисципліни	11
2.1 Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	11
2.2 Зміст навчальної дисципліни	12
2.2.1 Розподіл часу за модулями і змістовними модулями	15
2.2.2 План лекційного курсу	16
2.2.3 План практичних (семінарських) занять	17
2.2.4 Індивідуальне навчально-дослідне завдання	20
2.3 Самостійна робота студентів	22
2.4 Система поточного і підсумкового контролю знань студентів	28
2.5 Інформаційно-методичне забезпечення	32

Вступ

Рекреаційна географія це комплексна географічна наука і навчальна дисципліна, яка вивчає територіальну організацію рекреаційного господарства та особливості рекреаційної діяльності людини в межах певних територій – територіальних рекреаційних систем різних типів і рангів. В основному рекреаційна географія досліджує:

- Закономірності формування, функціонування, динаміки, розміщення та типологію ТРС;
- Властивості ТРС та її окремих елементів;
- Рекреаційну діяльність її види і форми та територіальну диференціацію рекреаційних потреб населення;
- Рекреаційні ресурси, методи їх оцінки та використання;
- Екологічні наслідки рекреаційної діяльності та принципи рекреаційного природокористування;
- Розробляє принципи оптимального функціонування рекреаційного господарства.

„Рекреаційна географія” є нормативною дисципліною циклу природничо - наукової та загальноекономічної підготовки бакалавра зі спеціальності 6.020107 – «Туризм» напряму підготовки 0201 «Культура».

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни: дисципліна безпосередньо спирається на знання та навички, які студенти отримують під час вивчення згідно з ОПП дисциплін циклу природничо - наукової та загальноекономічної підготовки: «Рекреалогія» (ПНЗЕП.9).

Дисципліни, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну: цикл природничо-наукової та загальноекономічної підготовки – ПНЗЕП.7 «Туристське країнознавство» ПНЗЕП.6 «Туристичні ресурси України»; цикл професійної підготовки: ПП. 4 «Рекреаційні комплекси», ПП.12 «Організація рекреаційних послуг».

В ході вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- об'єкт, предмет, методи, зв'язки та важливі аспекти рекреаційної географії;
- види рекреаційних ресурсів (природні, історико – культурні, соціально - економічні) їх склад та особливості;
- основи (аспекти, принципи, умови, фактори) рекреаційного районування;
- характеристику рекреаційних районів світу.

Вміти:

- аналізувати існуючий рекреаційний потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду рекреаційної діяльності, користуючись статистичною та плановою документацією та стандартними методиками;
- проектувати найбільш ефективне використання туристських потоків у часі та просторі на підставі інформації про переміщення та інтенсивність туристських потоків;

- розробляти проекти нових турів, пропонувати ефективні форми надання рекреаційних послуг, враховуючи потенційний попит споживачів;
- визначати можливості зарубіжних партнерів щодо розробки турів, укладати угоди з зарубіжними споживачами, використовуючи результати досліджень світового ринку послуг.

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена відповідно до вимог галузевого стандарту вищої освіти МОН України (Галузевий стандарт вищої освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра за напрямом підготовки 6.020107 “Туризм” галузі знань 0201 “Культура” кваліфікації бакалавр з туризму, та Галузевий стандарт вищої освіти. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, напряму підготовки 6.020107 “Туризм”, галузі знань 0201 “Культура”) на базі освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки бакалавра. (напряму підготовки 6.030701 «Організація туристичного обслуговування», галузі знань 0307 «Туризм») Форма підсумкового контролю – іспит.

При вивченні дисципліни „Рекреаційна географія” студент має ознайомитись з програмою дисципліни, з її структурою, змістом та обсягом кожного змістовного модуля, формами та методами навчання, з усіма видами та методами контролю знань та методикою оцінювання знань.

Тематичний план навчальної дисципліни „Рекреаційна географія” складається з одного модуля, який логічно пов’язує три змістовних модуля за змістом та взаємозв’язками.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, практичні (семінарські) заняття, індивідуальна науково-дослідна робота (Складання характеристики рекреаційних ресурсів (природних або історико-культурних) окремого рекреаційного регіону світу), самостійна робота студента, контрольні заходи.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення дисципліни “Рекреаційна географія” – засвоєння теоретичних та методичних основ рекреаційної географії і набуття практичних навичок з територіальної організації рекреаційної діяльності.

Задачі вивчення дисципліни:

- розкрити понятійно-термінологічний апарат рекреаційної географії;
- розкрити зміст рекреаційної діяльності і висвітлити соціально-економічну сутність рекреації;
- розкрити зміст рекреаційних ресурсів, засобів їх використання і оцінки;
- висвітлити механізм рекреаційного районування.

Основне конструктивне завдання даної науки - обґрунтування й реалізація рекреаційного районування з метою визначення рекреаційних функцій території при географічному поділі праці в сфері рекреації й туризму, для координації розвитку відповідних галузей економіки, оптимального використання різних видів рекреаційних ресурсів. Фактично можна виділити чотири основних напрямки дослідження рекреаційної географії, які забезпечують розв’язання певних науково-практичних завдань:

- Теоретичний – виявлення закономірностей формування, функціонування, розвитку, розміщення, типологію та властивості ТРС; окремі елементи ТРС; розробка та вдосконалення принципів і критеріїв рекреаційного районування; класифікація видів і форм рекреаційної діяльності; класифікація рекреаційних ресурсів; вдосконалення понятійно-термінологічного апарату;

- Методичний – вдосконалення та розробка нових методів вивчення та проектування ТРС, визначення параметрів дослідження, технології та методики оцінки територіальних рекреаційних систем та їх окремих елементів;

- Конструктивний – прогнозування розвитку рекреаційного господарства; проведення рекреаційного районування; розробка територіально-диференційованих норми рекреаційного навантаження;

- Інформаційний - акумулює інформацію щодо окремих рекреаційних районів і територій, відслідковує відповідні зміни.

В сучасних наукових публікаціях фігурує широке ставлення до визначення об’єкту і предмету рекреаційної географії, які умовно можливо назвати економіко-географічно – орієнтовані і соціокультурно-орієнтовані підходи.

При економіко-географічному підході об’єктом вивчення рекреаційної географії виступає просторово-територіальні форми організації рекреаційного господарства певних територій різного таксономічного рангу, а предметом – територіальна організація рекреаційного господарства на певній території як однієї системи, що складається з різнорідних, але просторово взаємопов’язаних елементів які діють як єдине ціле.

При соціокультурному підході об’єктом вивчення рекреаційної географії виступають об’єкти і суб’єкти рекреації в різноманітних соціокультурних утвореннях. При цьому під об’єктами рекреації розуміють матеріальні предмети, системи, процеси і явища, а також стандарти, які є умовами

реалізації різноманітної рекреаційної діяльності людини. Під суб'єктами рекреації розуміють людей які займаються рекреаційною діяльністю. Відповідно до цього предметом рекреаційної географії виступає вивчення просторових закономірностей і особливостей поведінки людей в процесі рекреаційної діяльності і розміщення рекреаційних об'єктів.

Узагальнюючи всі розглянуті підходи можливо зазначити, що на сучасному етапі об'єктами вивчення в рекреаційній географії виступають:

- Специфічні комплекси, які складаються з певного набору взаємопов'язаних елементів (територіальні рекреаційні системи, територіальні рекреаційні комплекси, соціокультурні системи, рекреаційне господарство в цілому);

- Окремі елементи (процеси і явища) і властивості оточуючого середовища різного генезису (природні, природно-антропогенні, соціально-економічні, історико-культурні), які можуть виступати в якості умов і ресурсів рекреаційної діяльності і бути як лімітуючими так і реалізуючими її;

- Власне рекреанти, рекреаційні потоки, їх характеристики.

Предметом вивчення є – мотивація і поведінка людей при проведенні рекреаційної діяльності, розповсюдження та використання різноманітних рекреаційних ресурсів та відповідна ним територіальна організація рекреаційного господарства в рамках територіальних рекреаційних утворень різних типів і рангів.

Суб'єктами рекреаційної географії виступають людина як продуцент рекреаційних потреб, окремі групи рекреантів, специфічні системи та їх окремі підсистеми та елементи, рекреаційна галузь.

„Рекреаційна географія” є нормативною дисципліною циклу природничо - наукової та загальноекономічної підготовки бакалавра з напрямку підготовки 6.020107 – «Туризм». Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
1.Рекреалогія	1.Туристичні ресурси України
	2.Туристське країнознавство
	3.Рекреаційні комплекси
	4.Організація рекреаційних послуг

1.2 Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1 Рекреаційна географія 2,5 / 90

ЗМ 1.1 Основи рекреаційної географії.

1.Основні поняття рекреаційної географії, їх систематизація.
2.Туризм, лікування, відпочинок, як основні форми рекреації, їх трактування на законодавчому та науковому рівнях.

3. Структурні особливості рекреаційної діяльності.

4. Класифікації рекреаційної діяльності.

ЗМ 1.2. Рекреаційні ресурси.

1. Поняття рекреаційних ресурсів.
2. Підходи до класифікації і складу рекреаційних ресурсів.
3. Рекреаційне природокористування й охорона природи.

ЗМ 1.3. Рекреаційне районування.

1. Поняття рекреаційного району, його характерні властивості.
2. Ознаки рекреаційних районів і методика їх виявлення.
3. Таксономічні одиниці рекреаційного районування.
4. Загальна характеристика обсягів і тенденцій світового рекреаційного процесу. Особливості міжнародних рекреаційних потоків.
5. Характеристика рекреаційних районів світу.

1.3 Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Освітньо-кваліфікаційні вимоги, описані згідно до галузевих стандартів ОКХ і засобів діагностики (ЗД) функції і типові вміння і завдання діяльності, якими повинні володіти студенти внаслідок вивчення дисципліни «Рекреаційна географія» наведені у табл. 1.3.

Таблиця 1.3 - Освітньо - кваліфікаційні вимоги до підготовки фахівців

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Аналізувати існуючий рекреаційний потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду рекреаційної діяльності, користуючись статистичною та плановою документацією та стандартними методиками	виробнича	проектувальна
Проектувати найбільш ефективне використання туристських потоків у часі та просторі на підставі інформації про переміщення та інтенсивність туристських потоків	виробнича	проектувальна
Визначати можливості зарубіжних партнерів щодо розробки турів, укладати угоди з зарубіжними споживачами, використовуючи результати досліджень світового ринку послуг	виробнича	проектувальна
Розробляти проекти нових турів, пропонувати ефективні форми надання рекреаційних послуг, враховуючи потенційний попит споживачів	виробнича	проектувальна

1.4 Рекомендована основна навчальна література

1. Кусков А.С. Рекреационная география. Учебно-методический комплекс / А.С. Кусков, В.Л. Голубева, Т.Н. Одинцова. – Саратов: изд-во Саратовского государственного технического университета, 2005. – 504 с.
2. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посіб. / П.О. Масляк. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
3. Мироненко Н.С. Рекреационная география / Н.С. Мироненко, И.П. Твердохлебов – М. : МГУ, 1981. – 207 с.
4. Николаенко Д.В. Рекреационная география: Учеб. пособие для студентов высш. учеб заведений / Д.В. Николаенко. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 208 с.
5. Стафійчук В. Рекреалогія. Навч. посібник / В. Стафійчук. – Львів: Заня, 2005. – 259 с.
6. Теоретические основы рекреационной географии / Отв. ред. Преображенский В.С. – М.: Наука, 1975. – 224 с.

1.5 Анотація програми навчальної дисципліни Рекреаційна географія

Мета вивчення дисципліни “Рекреаційна географія” – засвоєння теоретичних та методичних основ рекреаційної географії і набуття практичних навичок з територіальної організації рекреаційної діяльності. Завдання вивчення дисципліни: розкрити понятійно-термінологічний апарат рекреаційної географії; розкрити зміст рекреаційної діяльності, рекреаційних ресурсів; розкрити поняття територіальної рекреаційної системи (ТРС); висвітлити механізм рекреаційного районування та сучасні особливості рекреаційних потоків; Предмет вивчення у дисципліні - територіальна організація рекреаційної діяльності. Назви змістових модулів: Основи рекреаційної географії, Рекреаційні ресурси, Рекреаційне районування.

Рекреационная география

Цель изучения дисциплины “Рекреационная география” - усвоение теоретических и методических основ рекреационной географии и обретение практических навыков по территориальной организации рекреационной деятельности. Задача изучения дисциплины: раскрыть понятийно-терминологический аппарат рекреационной географии; раскрыть содержание рекреационной деятельности, рекреационных ресурсов, понятие территориальной рекреационной системы (ТРС); изучить механизм рекреационного районирования и современные особенности рекреационных потоков. Предмет изучения в дисциплине - территориальная организация рекреационной деятельности. Названия содержательных модулей: Основы рекреационной географии, Рекреационные ресурсы, Рекреационное районирование.

Recreational geography

The purpose of studying of discipline “ Recreational geography ” - mastering of theoretical and methodical bases of recreational geography and finding of practical skills on the territorial organization of recreational activity. A problem of studying of discipline: to open the conceptual - terminological device of recreational geography; to open the maintenance of recreational activity, recreational resources, concept of territorial recreational system (TRS); to study the mechanism of recreational division into districts and modern features of recreational streams. A subject of studying in discipline - the territorial organization of recreational activity. Names of substantial modules: Bases of recreational geography, Recreational resources, Recreational division into districts.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Розподіл обсягу навчальної роботи студента денної форми навчання по дисципліні «Рекреаційна географія» наведено в табл. 2.1

Таблиця 2.1 - Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних до ECTS – 2,5; у тому числі: Модулів - 1, РГР Змістовних модулів – 3; Загальна кількість годин - 90	Напрямок: 6.020107 «Туризм» Галузь знань 0201 - «Культура» (0307 «Туризм»); Напрямок підготовки 6.030701 «Організація екскурсійного обслуговування» Галузь знань 0307 -«Туризм» Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Статус дисципліни: нормативна Рік підготовки: 1-й Семестр: 1-й. Лекції – 36 год. Практичні (семінарські) – 36 год. Самостійна робота – 18 год. Вид підсумкового контролю - іспит.

Розподіл обсягу навчальної роботи студента денної форми навчання по дисципліні «Рекреаційна географія» наведено в табл. 2.2

Таблиця 2.1 - Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних до ECTS – 2,5; у тому числі: Модулів - 1, РГР Змістовних модулів – 3; Загальна кількість годин - 90	Напрямок: 6.020107 «Туризм» Галузь знань 0201 - «Культура» (0307 «Туризм»); Напрямок підготовки 6.030701 «Організація екскурсійного обслуговування» Галузь знань 0307 -«Туризм» Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Статус дисципліни: нормативна Рік підготовки: 2-й Семестр: 3-й. Лекції – 8 год. Практичні (семінарські) – 8 год. Самостійна робота – 74 год. Вид підсумкового контролю - іспит.

Структура навчальної дисципліні «Рекреаційна географія» наведена у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 - Структура навчальної дисципліни «Рекреаційна географія»

Спеціальність, спеціалізація, (шифр, аббревіатура)	Всього кредит /годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб	КП/КР	РГР		
6.020107 «Туризм», 6.030701 «Організація туристичного обслуговування» (денна форма навчання)	2,5/90	1	54	36	36	-	18	-	-	8	1	-
6.020107 «Туризм» 6.030701 «Організація туристичного обслуговування» (заочна форма навчання)	2,5/90	3	16	8	8	-	74	-	-	18	3	-

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних (семінарських). Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Всі види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2 Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1 Рекреаційна географія 2,5 / 90

Змістовний модуль 1.1 Основи рекреаційної географії.

Тема 1. Основи рекреаційної географії.

1.1. Визначення рекреаційної географії як наукової дисципліни.

Поняття рекреація, рекреалогія. Виникнення рекреаційної географії як міждисциплінарного наукового напрямку в рамках географічної науки. Основні завдання, об'єкт, предмет, методи, зв'язок рекреаційної географії з іншими науками.

1.2. Напрямки рекреаційно - географічних досліджень в Україні. Актуальність вивчення рекреаційної географії в Україні. Провідні наукові школи рекреаційної географії. Напрямки рекреаційно-географічних досліджень: оцінка рекреаційних ресурсів держави і створення кадастру; визначення рекреаційної ємності територій; проведення рекреаційного районування; розробка заходів по підвищенню рекреаційного потенціалу держави і ін.

1.3. Основні поняття і терміни рекреаційної географії.

Три форми рекреаційної діяльності: відпочинок, лікування, туризм. Їх співвідношення і взаємозалежність. Сутність поняття «вільний час», як необхідної умови здійснення рекреаційної діяльності. Поняття «відпочинок», його визначення й види. Еволюція поняття «туризм». Статистичне визначення поняття «турист». Поняття «рекреаційна територія». Співвідношення понять «рекреаційна освоєність» і «рекреаційне освоєння» території.

1.4. Територіальна рекреаційна система (ТРС) – об'єкт вивчення рекреаційної географії.

Визначення ТРС. Структурна схема і блоки ТРС. Властивості ТРС. Типологія ТРС.

1.5. Рекреація як соціально-економічне явище.

Медико-біологічна функція рекреації. Соціально-культурна функція рекреації. Економічна функція рекреації. Політично-виховна функція рекреації.

Тема 2. Рекреаційна діяльність, її класифікація.

2.1. Поняття рекреаційної діяльності.

Рекреаційні потреби як вимоги до умов відновлення продуктивних сил людини і як основний мотив здійснення рекреаційної діяльності. Види рекреаційних потреб. Сутність рекреаційної діяльності. Тенденції сучасного етапу розвитку рекреаційної діяльності.

2.2. Види рекреаційних занять.

Типологія рекреаційних занять. Цикли рекреаційної діяльності.

2.3. Класифікація рекреаційної діяльності по відношенню до окремої держави; в залежності від мети подорожі; в залежності від засобу пересування; класифікації рекреаційної діяльності в залежності від тривалості подорожі; в залежності від сезонності; складу групи; в залежності від віку; організаційних форм; форм фінансування; територіального охоплення.

Змістовний модуль 1.2 Рекреаційні ресурси.

Тема 3. Рекреаційні ресурси.

3.1. Поняття рекреаційних ресурсів.

Знайомство з різними визначеннями поняття «рекреаційні ресурси».

3.2. Підходи до класифікації і складу рекреаційних ресурсів.

Ситуативний і генетичний підхід до визначення рекреаційних ресурсів.

3.3. Вивчення класифікації рекреаційних ресурсів.

Складання матриці ознак рекреаційних ресурсів. Складання матриці складу рекреаційних ресурсів. Подання власного визначення рекреаційних ресурсів.

3.4. Складання розгорнутої генетичної класифікації рекреаційних ресурсів.

Тема 4. Природні, історико-культурні, інфраструктурні рекреаційні ресурси.

4.1. Природні рекреаційні ресурси.

Рекреаційні ресурси природного походження: кліматичні, гідрологічні, геоморфологічні, біологічні, об'єкти природно-заповідного фонду. Методи оцінки природних рекреаційних ресурсів.

4.2. Історико-культурні рекреаційні ресурси.

Види історико-культурних рекреаційних ресурсів: архітектурно-містобудівні, археологічні, соціально-демографічні, подієві, етнографічні. Методи оцінки історико - культурних рекреаційних ресурсів.

4.3.Інфраструктурні рекреаційні ресурси. Види об'єктів рекреаційної інфраструктури. Аналіз інфраструктурних рекреаційних ресурсів.

4.4. Визначення рекреаційних ресурсів на законодавчому рівні в Україні.

Тема 5. Рекреаційне природокористування й охорона природи.

5.1. Рекреаційний вплив на природне середовище, його охорона та оптимальне використання у зв'язку з розвитком масового відпочинку і туризму.

Задачі охорони природного середовища. Охорона природного середовища як основна можливість збереження природних рекреаційних ресурсів.

5.2. Рекреаційне природокористування, його функції.

Поняття природокористування як виробничо-науковою діяльністю людини, спрямованою на комплексне вивчення, освоєння, використання, перетворення, відновлення та охорону природного середовища. Рекреаційне природокористування - це раціональне використання природних багатств для задоволення рекреаційних потреб людини. Функції рекреаційного природокористування.

5.3.Рекреаційна дигресія.

Рекреаційний вплив на природні комплекси. Поняття рекреаційної дигресії. Визначення стадій рекреаційної дигресії.

5.4. Рекреаційне навантаження.

Поняття рекреаційного навантаження та рекреаційна ємність території. Методичні підходи до визначення навантажень на рекреаційні території. Визначення гранично-допустимої, оптимальної та прогнозованої рекреаційної ємності природно-територіальних комплексів. Психофізіологічна комфортність рекреації.

5.5. Рекреаційне використання територій, що охороняються.

Види об'єктів природно-заповідного фонду України які можливо використовувати в цілях рекреації, їх визначення. Перелік платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду. Платні послуги на об'єктах природно-заповідного фонду.

5.6. Екологічна ситуація і рекреаційне природокористування.

Вплив екологічного стану території на розвиток рекреації. Виникнення нового виду рекреаційної діяльності – екологічний туризм.

Змістовий модуль 1.3 Рекреаційне районування.

Тема 6. Рекреаційне районування.

6.1. Основні принципи і головні аспекти рекреаційного районування.

Сутність поняття «районування». Економічний, екологічний, соціальний, географічний аспекти рекреаційного районування. Принципи рекреаційного

районування: генетичний, соціально-економічний, єдності з адміністративно-територіальним поділом території.

6.2. Умови і фактори рекреаційного районоутворення.

Умови рекреаційного районоутворення - загальні особливості природного й соціально-економічного середовища, у яких відбувається формування й функціонування туристських районів. Природне середовище рекреаційного районоутворення. Соціально-економічне середовище рекреаційного районоутворення. Перелік факторів рекреаційного районоутворення.

6.3. Визначення рекреаційного району.

Поняття рекреаційного району. Основні признаки і структура характеристики рекреаційного району.

6.4. Таксономічні одиниці районування.

Варіанти таксономічних одиниць рекреаційного районування, їх визначення.

6.5. Варіанти міжнародного рекреаційного районування.

Рекреаційне районування світу.

Тема 7. Характеристика рекреаційних районів світу.

7.1. Характеристика Європейського рекреаційного району.

Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

7.2. Характеристика Американського рекреаційного району.

Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

7.3. Характеристика Східно-Азіатського і Тихоокеанський рекреаційного району.

Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

7.4. Характеристика Близькосхідного рекреаційного району.

Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

7.5. Характеристика Африканського рекреаційного району.

Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

2.2.1 Розподіл часу за модулями і змістовними модулями

Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів денної форми навчання по дисципліні «Рекреаційна географія» наводиться в табл. 2.4

Таблиця 2.4 - Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів денної форми навчання по дисципліні «Рекреаційна географія»

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Рекреаційна географія.	2,5/90	36	36	-	18
ЗМ1.1 Основи рекреаційної географії.	0,5/18	8	8	-	2
ЗМ1.2 Рекреаційні ресурси.	1,0/36	16	12	-	8
ЗМ1.3 Рекреаційне районування.	1,0/36	12	16	-	8

Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів заочної форми навчання по дисципліні «Рекреаційна географія» наводиться в табл. 2.5

Таблиця 2.5 - Розподіл часу за модулями і змістовними модулями для студентів заочної форми навчання по дисципліні «Рекреаційна географія»

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Рекреаційна географія.	2,5/90	8	8	-	74
ЗМ1.1 Основи рекреаційної географії.	0,5/18	2	-	-	16
ЗМ1.2 Рекреаційні ресурси.	1,0/36	4	4	-	28
ЗМ1.3 Рекреаційне районування.	1,0/36	2	4	-	30

2.2.2 План лекційного курсу

План лекційного курсу з дисципліни «Рекреаційна географія » для денної і заочної форм навчання наводиться в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – План лекційного курсу з дисципліни «Рекреаційна географія» для денної і заочної форм навчання

Лекція, тема	Кількість годин	
	Денне навчання	Заочне навчання
1	2	3
Модуль 1. Рекреаційна географія	36	8
ЗМ1.1 Основи рекреаційної географії.	8	2
Лекція 1. Тема 1. Основи рекреаційної географії. 1.1. Визначення рекреаційної географії як наукової дисципліни, її основні завдання, об'єкт, предмет, методи, зв'язок з іншими науками. 1.2. Напрямки рекреаційно - географічних досліджень в Україні. 1.3. Основні поняття і терміни рекреаційної географії. 1.4. Територіальна рекреаційна система (ТРС) – об'єкт вивчення рекреаційної географії. 1.5. Рекреація як соціально-економічне явище.	4	1
Лекція 2. Тема 2. Рекреаційна діяльність, її класифікація. 2.1. Поняття рекреаційної діяльності. 2.2. Види і цикли рекреаційних занять. 2.3. Класифікація рекреаційної діяльності.	4	1
ЗМ1.2 Рекреаційні ресурси.	16	4
Лекція 3. Тема 3. Рекреаційні ресурси. 3.1. Поняття рекреаційних ресурсів. 3.2. Підходи до класифікації і складу рекреаційних ресурсів. 3.3. Вивчення класифікації рекреаційних ресурсів.	4	1
Лекція 4. Тема 4. Природні, історико-культурні, інфраструктурні рекреаційні ресурси. 4.1. Природні рекреаційні ресурси, їх склад, структура та методи оцінки	4	1
Лекція 5. Тема 4. Природні, історико-культурні, інфраструктурні рекреаційні ресурси. 4.2. Історико-культурні рекреаційні ресурси, їх склад, структура та методи оцінки 4.3. Інфраструктурні рекреаційні ресурси, їх склад та методи аналізу.	4	1

Продовження табл.

1	2	3
Лекція 6. Тема 5. Рекреаційне природокористування й охорона природи. 5.1. Рекреаційний вплив на природне середовище, його охорона та оптимальне використання у зв'язку з розвитком масового відпочинку і туризму. 5.2. Рекреаційне природокористування, його функції. 5.3. Рекреаційна дигресія. 5.4. Рекреаційне навантаження. 5.5. Рекреаційне використання територій, що охороняються. 5.6. Екологічна ситуація і рекреаційне природокористування	4	1
ЗМ1.3 Рекреаційне районування.	12	4
Лекція 7. Тема 6. Рекреаційне районування. 6.1. Основні принципи і головні аспекти рекреаційного районування. 6.2. Умови і фактори рекреаційного районування. 6.3. Визначення рекреаційного району. 6.4. Таксономічні одиниці районування. 6.5. Варіанти міжнародного рекреаційного районування.	4	2
Лекція 8. Тема 7. Характеристика рекреаційних районів світу. 7.1. Характеристика Європейського рекреаційного регіону. 7.2. Характеристика Американського рекреаційного регіону.	4	1
Лекція 9. Тема 7. Характеристика рекреаційних районів світу. 7.3. Характеристика Східно-Азіатського і Тихоокеанський рекреаційного регіону. 7.4. Характеристика Близькосхідного рекреаційного регіону. 7.5. Характеристика Африканського рекреаційного регіону.	4	1

2.2.3 План практичних (семінарських) занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентами теоретичних знань, отриманих на лекціях, та під час самостійного вивчення матеріалу дисципліни.

Практичне заняття - форма навчального заняття, спрямованого на формування вмінь та навичок виконання певних видів роботи, зокрема опанування методикою вивчення та характеристики рекреаційних районів світу.

За кожною темою викладач проводить семінарське або практичне заняття (табл. 2.7), на якому організує обговорення із студентами питань з тем, визначених робочою навчальною програмою, формує у студентів вміння та навички застосування окремих положень навчальної дисципліни шляхом індивідуального та групового виконання відповідно сформованих завдань.

Проведення практичних і семінарських занять базується на попередньо підготовленому матеріалі – самостійна робота студента, тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними знаннями та вміннями.

Оцінки, отримані студентом під час практичних і семінарських занять враховуються при виставленні поточної оцінки за змістовними модулями з навчальної дисципліни „Рекреаційна географія”.

Таблиця 2.7 – План проведення практичних (семінарських) занять з дисципліни «Рекреаційна географія» для денної і заочної форм навчання

Зміст	Кількість годин	
	Денне навчання	Заочне навчання
1	2	3
Модуль 1. Рекреаційна географія	36	8
ЗМ1.1 Основи рекреаційної географії.	8	-
Практичне заняття з теми 1. Основи рекреаційної географії. Завдання: розробка і порядок ведення термінологічного словника з рекреаційної географії.	2	-
Семінарське заняття з теми. Основи рекреаційної географії. Рекреація як соціально-економічне явище. Питання для обговорення: 1. Соціальне значення рекреації для розвитку і відновлення психічних і духовних сил людини. 2. Економічне значення рекреації: • Надходження до національного бюджету. • Створення нових робочих місць. • Розвиток окремих галузей виробництва. • Ефект мультиплікатора. • Вирівнюючі функція для недостатньо розвинених в економічному розумінні регіонів.	2	-
Практичне заняття з теми 2 Рекреаційна діяльність, її класифікація. Класифікація рекреаційної діяльності Завдання: розробити класифікацію рекреаційної діяльності по видам, представити її в наочному виді як структурну схему, таблицю або малюнок.	4	-
ЗМ1.2 Рекреаційні ресурси.	12	4
Практичне заняття по темі 3 Рекреаційні ресурси. Визначення сутності і поняття рекреаційних ресурсів. Завдання: для порівняння сутності і визначення рекреаційних ресурсів необхідно скласти матрицю ознак і складу рекреаційних ресурсів, проаналізувати її, подати, на основі розглянутих визначень і виявлених закономірностей, власне визначення рекреаційних ресурсів і обґрунтувати його.	4	-
Практичне заняття по темі 3 Рекреаційні ресурси. Розробка класифікації рекреаційних ресурсів. Завдання: 1. На основі матриці провести аналіз і визначити які класифікації рекреаційних ресурсів використовуються різним авторами. 2. Запропонувати власну класифікацію та зобразити її у вигляді схеми. 3. Обговорення результатів роботи підгруп. 4. Підведення підсумків та розробка спільної класифікації рекреаційних ресурсів.	4	2

1	2	3
<p>Семінарське заняття по темі 5. Рекреаційне природокористування й охорона природи.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Позитивний вплив розвитку рекреаційної діяльності на природне середовище. 2. Негативний вплив розвитку рекреаційної діяльності на природне середовище. 3. Шляхи, методи визначення впливу рекреаційної діяльності на природне середовище. 4. Види навантажень на природні комплекси. 5. Диференціація рекреаційного навантаження в залежності від типу природного комплексу та типу організації рекреаційної діяльності. 6. Території та об'єкти ПЗФ, які мають рекреаційне призначення. 7. Стан рекреаційних ресурсів в Україні. 	4	2
ЗМ1.3 Рекреаційне районування.	16	4
<p>Практичне заняття по темі 6. Рекреаційне районування.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На контурній карті світу, позначити: <ul style="list-style-type: none"> • Границі і назви рекреаційних районів; • Границі і назви підрайонів; • Основні країни - рекреаційні центри районів. 2. Зробити опис складеної карти. 	4	1
<p>Практичне заняття по темі 6. Рекреаційне районування.</p> <p>Загальна характеристика обсягів світового рекреаційного процесу.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На підставі статистичних даних та складеної карти провести аналітичний огляд розвитку рекреації: у цілому по світу; в окремих рекреаційних районах світу; в окремих рекреаційних підрайонах; 2. На підставі статистичних даних скласти аналітичний огляд розвитку рекреації в країнах - світових лідерах по розвитку рекреаційної діяльності. 	2	1
<p>Практичне заняття по темі 7 Характеристика рекреаційних районів світу.</p> <p>Завдання: за наведеними планом скласти характеристику:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Європейського рекреаційного району. 2. Американського рекреаційного району 	4	-
<p>Практичне заняття по темі 7 Характеристика рекреаційних районів світу.</p> <p>Завдання: за наведеними планом скласти характеристику:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Східно-Азіатського і Тихоокеанського рекреаційного району. 2. Близькосхідного рекреаційного району. 3. Африканського рекреаційного району. 	4	-
<p>Семінарське заняття по темі 7 Характеристика рекреаційних районів світу.</p> <p>Загальна характеристика тенденцій рекреаційного процесу: перспективи розвитку.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні тенденції світового рекреаційного процесу. 2. Прогнози щодо розвитку окремих видів рекреаційної діяльності. 3. Прогнози щодо розвитку окремих рекреаційних районів світу. 	2	2

2.2.4 Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Програмою дисципліни «Рекреаційна географія» передбачено виконання індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ):

- для студентів денної форми навчання – розрахунково-графічне завдання;
- для студентів заочної форми навчання - розрахунково-графічне завдання.

Виконання ІНДЗ необхідно для систематизації, закріплення теоретичних знань і набуття практичних навичок по дисципліні «Рекреаційна географія». Так само ІНДЗ дозволяє опанувати студентам необхідними навичками при рішенні конкретних завдань по характеристиці рекреаційних ресурсів, розвитку навичок самостійної роботи й оволодінням методикою аналізу рекреаційного потенціалу території.

При виконанні ІНДЗ студент повинен продемонструвати вміння в сфері науково-дослідної діяльності, уміння аналізу і синтезу інформаційних матеріалів по темі.

ІНДЗ виконується студентами самостійно протягом вивчення дисципліни із проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу та оприлюдненні результатів під час проведення практичних занять по дисципліні з теми 7 (для денної форми навчання).

В результаті виконання індивідуального завдання студент повинен:

1. Підготувати і належними чином оформити ІНДЗ на задану тематику;
2. Зробити доповідь на підсумковому практичному занятті по темі 7.

Обсяг у годинах – 8 годин включених до самостійної роботи для денної форми навчання і 18 годин для заочної форми навчання.

ІНДЗ оформлюється в такому порядку:

1. Титульний аркуш.
2. ЗМІСТ
3. Основний текст.
4. Список використаних інформаційних джерел.

Обов'язкові:

- нумерація сторінок (верхній правій кут, враховуючи титульний аркуш);
- зміст з вказівкою сторінок;
- назви підрозділів виділяти жирним шрифтом, усі великі літери;

Мова написання – українська.

Комп'ютерний набір: шрифт 14, інтервал 1,5

Роботу необхідно зброшурувати (папка-швидкозшивач).

Загальний обсяг роботи становить – 15 -20.

Тематика індивідуальних завдань з дисципліни

1. Характеристика природних ресурсів Північно - Європейського рекреаційного району.
2. Характеристика природних ресурсів Південно - Європейського рекреаційного району.
3. Характеристика природних ресурсів Західно - Європейського рекреаційного району.

4. Характеристика природних ресурсів Східного і Центрально - Європейського рекреаційного району.
5. Характеристика природних ресурсів Північно - Американського рекреаційного району.
6. Характеристика природних ресурсів Центрально - Американського рекреаційного району
7. Характеристика природних ресурсів Південно - Американського рекреаційного району
8. Характеристика природних ресурсів Карибського рекреаційного району
9. Характеристика природних ресурсів Австралійсько – Тихоокеанського рекреаційного регіону.
10. Характеристика природних ресурсів Північно – Східного Азіатського рекреаційного району.
11. Характеристика природних ресурсів Південно – Східного Азіатського рекреаційного району.
12. Характеристика природних ресурсів Південного Азіатського рекреаційного району.
13. Характеристика природних ресурсів Центрального Азіатського рекреаційного району.
14. Характеристика природних ресурсів Центрального Африканського рекреаційного району.
15. Характеристика природних ресурсів Північно - Африканського рекреаційного району.
16. Характеристика природних ресурсів Південно - Африканського рекреаційного району.
17. Характеристика природних ресурсів Західно - Африканського рекреаційного району.
18. Характеристика природних ресурсів Східно - Африканського рекреаційного району.
19. Характеристика природних ресурсів Російського рекреаційного регіону.
20. Характеристика історико-культурних ресурсів Північно - Європейського рекреаційного району.
21. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Південно - Європейського рекреаційного району.
22. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Західно - Європейського рекреаційного району.
23. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Східного і Центрально - Європейського рекреаційного району.
24. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Північно - Американського рекреаційного району.
25. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Центрально - Американського рекреаційного району
26. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Південно - Американського рекреаційного району

27. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Карибського рекреаційного району
28. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Австралійсько – Тихоокеанського рекреаційного регіону.
29. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Північно – Східного Азіатського рекреаційного району.
30. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Південно – Східного Азіатського рекреаційного району.
31. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Південного Азіатського рекреаційного району.
32. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Центрального Азіатського рекреаційного району.
33. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Центрального Африканського рекреаційного району.
34. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Північно - Африканського рекреаційного району.
35. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Південно - Африканського рекреаційного району.
36. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Західно - Африканського рекреаційного району.
37. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Східно - Африканського рекреаційного району.
38. Характеристика історико – культурних рекреаційних ресурсів Російського рекреаційного регіону.

Індивідуальне завдання виконується за наступним планом:

- для природних ресурсів:
 1. Кліматичні ресурси.
 2. Водні ресурси.
 3. Ресурси рельєфу (геоморфологічні).
 4. Курортні ресурси.
 5. Біотичні ресурси та визначні природоохоронні об'єкти.
- для історико-культурних:
 1. Пам'ятники історії.
 2. Пам'ятники археології.
 3. Пам'ятники містобудування і архітектури.
 4. Етнографічні ресурси.
 5. Подієві ресурси.
 6. Установи і заклади культури.

2.3 Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є важливим елементом успішного засвоєння матеріалу дисципліни. Самостійна робота являється інструментом опанування навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Самостійна робота з дисципліни включає такі форми:

- опрацювання лекційного матеріалу;

- вивчення додаткової літератури та довідкових матеріалів;
- підготовка до практичних та семінарських занять;
- підготовка до поточного контролю;
- Виконання ІНДЗ

Перелік питань та завдань для самостійної роботи студентів наданий в табл. 2.8. і 2.9.

Таблиця 2.8 - Перелік питань та завдань для самостійної роботи студентів денної форми навчання

Зміст	Кількість годин
	Денне навчання
Модуль 1. Рекреаційна географія	18
ЗМ1.1 Основи рекреаційної географії.	2
Підготовка до семінарського заняття з теми 1. Основи рекреаційної географії.	1
Підготовка до практичного заняття з теми 2. Рекреаційна діяльність, її класифікація. Завдання: в словник виписати основні класифікаційні ознаки рекреаційної діяльності та відповідні їх різновиди.	1
ЗМ1.2 Рекреаційні ресурси.	8
Підготовка до практичного заняття по темі 3. Рекреаційні ресурси. Визначення сутності і поняття рекреаційних ресурсів. Завдання: в словник виписати 7 – 10 визначень поняття «рекреаційні ресурси».	1
Самостійна робота по темі 4. Природні, культурно-історичні інфраструктурні рекреаційні ресурси. В словник виписати визначення окремих видів всіх названих груп ресурсів.	1
Підготовка до семінарського заняття по темі 5. Рекреаційне природокористування й охорона природи.	2
Виконання ІНДЗ	4
ЗМ1.3 Рекреаційне районування.	8
Підготовка до семінарського заняття по темі 7 Характеристика рекреаційних районів світу. Загальна характеристика тенденцій рекреаційного процесу: перспективи розвитку.	4
Виконання ІНДЗ	4

Таблиця 2.9 - Перелік питань та завдань для самостійної роботи студентів заочної форми навчання

Зміст	Кількість годин
	Заочне навчання
1	2
Модуль 1. Рекреаційна географія	74
ЗМ1.1 Основи рекреаційної географії.	16
Тема 1. Основи рекреаційної географії. 1. Рекреація як соціально-економічне явище. 2. Фактори розвитку рекреаційної діяльності: політичні, економічні, соціально-демографічні, культурні, науково-технічний прогрес, наявності рекреаційних ресурсів.	8
Тема 2. Рекреаційна діяльність, її класифікація. 1. Типологія рекреаційних занять. Цикли рекреаційної діяльності. 2. Класифікаційні ознаки рекреаційної діяльності.	8
ЗМ1.2 Рекреаційні ресурси.	28

1	2
<p>Тема 4. Природні, історико-культурні, інфраструктурні рекреаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад об'єктів природно-заповідного фонду та їх використання для розвитку рекреаційної діяльності. 2. Бальна оцінка рекреаційних ресурсів. 3. Економічна оцінка рекреаційних ресурсів 4. Методи оцінки кліматичних рекреаційних ресурсів. 5. Технологічний тип оцінки рекреаційних ресурсів. 6. Методи оцінки привабливості пейзажного розмаїття з метою рекреації. 7. Роль елементів культури у формування рекреаційної привабливості території. 8. Методи оцінки історико-культурних рекреаційних ресурсів. 	18
Підготовка до практичного заняття по темі 3. Рекреаційні ресурси. Розробка класифікації рекреаційних ресурсів.	4
Підготовка до семінарського заняття по темі 5. Рекреаційне природокористування й охорона природи.	6
ЗМ1.3 Рекреаційне районування.	30
Тема 6 Рекреаційне районування: <ol style="list-style-type: none"> 1. Таксономічні одиниці рекреаційного районування. 2. Варіанти міжнародного рекреаційного районування. 	6
Підготовка до семінарського заняття по темі 7 Характеристика рекреаційних районів світу. Загальна характеристика тенденцій рекреаційного процесу: перспективи розвитку.	6
Виконання ІНДЗ	18

Контрольні запитання для самостійної діагностики.

Змістовний модуль 1.1 Основи рекреаційної географії.

1. Рекреація як система уявлень про діяльність людей у вільний час і простір в якому вона відбувається.
2. Предмет рекреаційної географії, її завдання.
3. Зв'язки рекреаційної географії з іншими дисциплінами.
4. Методи рекреаційної географії.
5. Основні напрямки рекреаційно-географічних досліджень
6. Сутність поняття "вільний час" в рекреаційній географії.
7. Сутність поняття "відпочинок" в рекреаційній географії.
8. Еволюція поняття "туризм".
9. Співвідношення понять "Рекреаційна освоєність" і "рекреаційне освоєння території".
10. Поняття "господарський потенціал рекреації" ("матеріально-технічна база рекреації").
11. Поняття "рекреаційна територія". Типи рекреаційних територій.
12. Туризм, лікування і відпочинок як основні форми рекреації.
13. Поняття ТРС.
14. Структурна схема ТРС.
15. Технічний блок (технічна підсистема) в ТРС, його місце і роль, взаємозв'язок з іншими підсистемами.

16. Підсистема обслуговуючого персоналу (обслуговуючий блок) в ТРС, його місце і роль, взаємозв'язок з іншими підсистемами.
17. Управлінський блок (підсистема управління) в ТРС, його місце і роль, взаємозв'язок з іншими підсистемами.
18. Підсистема “Природні і культурні комплекси” в ТРС, її місце і роль, взаємозв'язок з іншими підсистемами
19. Група відпочиваючих в ТРС, її місце і роль, взаємозв'язок з іншими підсистемами.
20. Властивості ТРС.
21. Типологія ТРС за функціями рекреаційної діяльності.
22. Рекреаційно – лікувальний тип ТРС.
23. Рекреаційно – оздоровчий тип ТРС.
24. Рекреаційно – спортивний тип ТРС.
25. Рекреаційно – пізнавальний тип ТРС.
26. Комплекс факторів розвитку рекреаційної діяльності.
27. Структура основних функцій рекреації.
28. Медико-біологічна функція рекреації.
29. Соціально-культурна функція рекреації.
30. Економічна функція рекреації.
31. Виховна функція рекреації.
32. Рекреаційні потреби. Рівні та взаємозв'язок.
33. Рекреаційна діяльність, її види.
34. Поняття «цикли рекреаційної діяльності».
35. Елементарні рекреаційні заняття, їх види: цільові, додаткові, супутні.
36. Основні характерні ознаки елементарних рекреаційних занять: взаємозамінність, взаємообумовленість, протипоказаність.
37. Класифікації рекреаційної діяльності.
38. Класифікації рекреаційної діяльності по відношенню до окремої держави, в залежності від мети подорожі, в залежності від засобу пересування,
39. Класифікації рекреаційної діяльності в залежності від тривалості подорожі, в залежності від сезонності, складу групи,
40. Класифікації рекреаційної діяльності в залежності від віку, організаційних форм, форм фінансування, територіального охоплення.

Змістовний модуль 1.2 Рекреаційні ресурси.

1. Складності пов'язані з визначенням рекреаційних ресурсів.
2. Поняття рекреаційних ресурсів.
3. Підходи до класифікації рекреаційних ресурсів.
4. Класифікація і склад рекреаційних ресурсів.
5. Природні рекреаційні ресурси, їх визначення і покомпонентний аналіз.
6. Історико-культурні рекреаційні ресурси, їх визначення і класифікація.
7. Культура як фактор туристської мотивації. Роль елементів культури в формуванні туристського інтересу.
8. Методика оцінки історико-культурних ресурсів території.
9. Інфраструктурні рекреаційні ресурси, їх визначення і склад.
10. Оцінка рекреаційних ресурсів: етапи рекреаційної оцінки
11. Типи рекреаційних оцінок природних рекреаційних ресурсів.

12. Медико-біологічний тип оцінки природних рекреаційних ресурсів.
13. Психолого-естетичний тип оцінки природних рекреаційних ресурсів.
14. Технологічний тип оцінки природних рекреаційних ресурсів.
15. Рекреаційний вплив на природне середовище, його охорона та оптимальне використання у зв'язку з розвитком масового відпочинку і туризму.
16. Рекреаційне природокористування, його функції.
17. Поняття «Рекреаційна дигресія», стадії рекреаційної дигресії.
18. Поняття «Рекреаційне навантаження», його види.
19. Методичні підходи до визначення припустимих навантажень на рекреаційні території.
20. Визначення гранично-допустимої оптимальної та прогнозованої рекреаційної ємності природно-територіальних комплексів.
21. Рекреаційне використання територій, що охороняються. Платні послуги на об'єктах природно-заповідного фонду.
22. Екологічна ситуація і рекреаційне природокористування.

Змістовий модуль 1.3 Рекреаційне районування.

1. Рекреаційне районування, його сутність і задачі.
2. Важливі аспекти реакційного районування.
3. Принципи рекреаційного районування.
4. Фактори рекреаційного районування.
5. Признаки рекреаційних районів.
6. Таксонометричні одиниці рекреаційного районування.
7. Відомі варіанти рекреаційного районування.
8. Характеристика Північно - Європейського рекреаційного регіону.
9. Характеристика Південно - Європейського рекреаційного регіону.
10. Характеристика Західно - Європейського рекреаційного регіону.
11. Характеристика Східного і Центрально-Європейського рекреаційного регіону.
12. Характеристика Північно-Американського рекреаційного регіону.
13. Характеристика Центрально-Американського рекреаційного регіону.
14. Характеристика Карибського рекреаційного регіону.
15. Характеристика Південно-Американського рекреаційного регіону.
16. Характеристика Близько – Східного рекреаційного регіону.
17. Характеристика Африканського рекреаційного регіону.
18. Характеристика Австралійсько-Тихоокеанського рекреаційного регіону.
19. Характеристика Азіатського рекреаційного регіону.

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи викладача.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

1. За засвоєнням теоретичного матеріалу:
 - консультації індивідуальні (запитання-відповідь);
 - консультації групові (розгляд типових прикладів - ситуацій).
2. За засвоєнням практичного матеріалу:
 - консультації індивідуальні та групові.

3. Для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:

- захист виконаних робіт;
- підготовка відповідей на семінарі;
- підготовка реферату по одній з проблемних тем дисципліни.

Методики активізації процесу навчання

При викладанні навчальної дисципліни „Рекреаційна географія” з метою активізації навчально – пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування активних методів навчання, міні-лекцій, кейс-методів, робота в малих групах (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 - Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання з дисципліни «Рекреаційна географія» для денної і заочної форм навчання.

Методики активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
Проблемні лекції (ПЛ) спрямованні на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного розміркування, яке відіграє активізуючу роль, примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.	Тема 3. Рекреаційні ресурси.
Міні-лекції (МЛ) характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень.	Тема 2. Рекреаційна діяльність, її класифікація.
Робота в малих групах	Практичне заняття з теми 2 Рекреаційна діяльність, її класифікація. Класифікація рекреаційної діяльності Практичне заняття по темі 3 Рекреаційні ресурси. Визначення сутності і поняття рекреаційних ресурсів.
Презентація	Практичне заняття по темі 3 Рекреаційні ресурси. Презентація результатів роботи малої групи по результатам підготовки матриці ознак і матриці складу рекреаційних ресурсів. Практичне заняття по темі 7 Характеристика рекреаційних районів світу. Презентація характеристики рекреаційних районів світу.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю учбового процесу, який виявляється в:

- високій мотивації студентів;
- закріпленні теоретичних знань на практиці;
- підвищенні самосвідомості студентів;
- виробленні здатності ухвалювати самостійні рішення;
- виробленні здібності до колективних рішень;
- виробленні здібності до соціальної інтеграції;
- придбанні навичок вирішення конфліктів;
- розвитку здібностей до компромісів.

2.4 Система поточного і підсумкового контролю знань студентів

Оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує всі види занять, які передбачені програмою навчальної дисципліни „Рекреаційна географія”.

Перевірка і оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- оцінювання роботи студента на практичних (семінарських) заняттях;
- оцінювання виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;
- проведення проміжного контролю (опитування або письмові завдання);
- проведення модульного контролю (тестування та виконання завдань самостійної роботи);
- проведення підсумкового контролю: складання іспиту.

Засоби контролю та структура залікового кредиту по дисципліні для денної форми навчання представлена у таблиці 2.10, для заочної форми навчання у табл. 2.11

Таблиця 2.10 - Засоби контролю та структура залікового кредиту з дисципліни «Рекреаційна географія» для студентів денної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1. Робота на практичних (семінарських) заняттях	5
Ведення термінологічного словника	5
Тестування	10
ЗМ 1.2. Робота на практичних (семінарських) заняттях	5
Ведення термінологічного словника	5
Тестування	10
ЗМ 1.3. Робота на практичних (семінарських) заняттях	10
Виконання ІНДЗ	10
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Екзамен	40
Всього за модулем 1	100 %

Таблиця 2.11 - Засоби контролю та структура залікового кредиту з дисципліни «Рекреаційна географія» для студентів заочної форми навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1. Тестування	20
ЗМ 1.2. Тестування	20
ЗМ 1.3. Робота на практичних (семінарських) заняттях Виконання ІНДЗ	10 10
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1	
Екзамен	40
Всього за модулем 1	100 %

Загальна оцінка за змістові модулі (ЗМ 1.1, 1.2, 1.3) складається з поточних оцінок, яку студент отримує під час практичних (семінарських) занять, виконання завдань для самостійної роботи та тестування.

Загальна (модульна) оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок за змістові модулі та оцінки за результатами підсумкового іспиту.

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента по вивченню програмного матеріалу дисципліни;
- підготовка до практичних занять;
- виконання самостійної роботи.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних (семінарських) заняттях

Оцінювання знань студента на практичних (семінарських) заняттях проводиться по 5-ти бальній шкалі за такими критеріями:

1. Розуміння, ступень засвоєння теорії та методології проблеми, що розглядається;
2. Ступень засвоєння матеріалу навчальної дисципліни;
3. Ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
4. Уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, що винесені на розгляд в аудиторії;
5. Логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та роботи висновки.

При оцінюванні практичних завдань та завдань до самостійної роботи увага приділяється не тільки якості їх виконання але й своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу).

Проміжний модульний контроль

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу модуля та вміння застосувати його для вирішення практичних завдань і проводиться у вигляді усного або письмового (тестового) контролю. Знання оцінюються за 5-ти бальною системою аналогічній той, що використовується для контролю систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних (семінарських) заняттях. Приклад письмового завдання проміжного контролю наведений на рис.1.

<p style="text-align: center;">Письмове завдання проміжного контролю з дисципліни „Рекреаційна географія” по ЗМ 1.1 Варіант № 1</p> <p>Дайте відповідь на наступні питання:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Зв'язки рекреаційної географії з іншими дисциплінами.2. Рекреаційно – пізнавальний тип ТРС.3. Соціально-культурна функція рекреації.

Рис. 1. Зразок письмового завдання до ЗМ 1.

Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ)

ІНДЗ оцінюється за такими параметрами:

- Оформлення роботи;
- Відповідність змісту наведеному плану;
- Захист/доповідь на практичній роботі.

Проведення контролю за змістовними модулями

Контроль ЗМ здійснюється та оцінюється за такими складовими: лекційна частина, практичні заняття, самостійна робота студента. Контроль за ЗМ проводиться після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та виконано практичні (семінарські) завдання в межах кожного з трьох ЗМ. Для проведення контролю за ЗМ 1.1 і ЗМ 1.2 використовується тестування та урахування роботи студента на практичних заняттях, для ЗМ 1.3 – робота на практичних заняттях та виконання ІНДЗ.

Тестові завдання містять запитання одиничного та множинного вибору, завдання на знаходження відповідності, завдання по визначенню послідовності, відкриті питання різного рівня складності.

Проведення підсумкового контролю (іспит)

Умовою допуску до іспиту є позитивні оцінки з контролю знань за змістовними модулями. Іспит здійснюється в письмовій формі. Зразок екзаменаційного білету наведений на рис. 2.

Екзаменаційне завдання складається з трьох запитань. Кожне питання оцінюється за 12-ти бальною шкалою.

Оцінка 12 балів. Студент дає абсолютно правильну відповідь на запитання. Питання розкрито повністю, з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного (лекційного) та додаткового матеріалу.

Оцінка 11 балів. Студент дає правильну відповідь на запитання. Питання розкрито повністю на основі програмного та додаткового матеріалу. Відповідь закінчується висновками та узагальненнями.

Оцінка 10 балів. Студент дає правильну відповідь на запитання. Питання розкрито повністю, програмний матеріал викладено згідно з конспектом дисципліни.

Оцінка 9 балів. Студент дає в цілому правильну відповідь. Питання розкрито повністю згідно з матеріалами дисципліни, проте у відповіді припущені окремі несуттєві помилки.

Оцінка 8 балів. Студент дає в цілому правильну відповідь. Питання розкрито повністю, проте матеріал викладено з незначними погрішностями або без узагальнень.

Оцінка 7 балів. Студент дає в цілому правильну відповідь. Питання розкриті повністю, проте при викладенні програмного матеріалу допущені незначні помилки. Студент при відповіді демонструє лише основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою, допущені несуттєві помилки.

Оцінка 6 балів. Питання розкрито неповно, допущені суттєві погрішності або значні помилки.

Оцінка 5 балів. Питання розкрито неповно, допущені суттєві погрішності, які впливають на зміст відповіді.

Оцінка 4 бали. Питання розкрито неповно з суттєвими помилками.

Оцінка 3 бали. На запитання подані лише визначання по відповідній темі.

Оцінка 2 бали. На запитання подані лише визначення по відповідній темі, але їх зміст неточний.

Оцінка 1 бал. Викладений матеріал не відповідає сутності питання, питання не розкрито.

У зв'язку з тим, що ХНАМГ перейшла на нову систему оцінювання знань по системі ECTS надається шкала перерахунку результатів перевірки знань, вмій та навичок студентів у табл. 2.12

Харківська Національна академія міського господарства
(назва вищого навчального закладу)

Спеціальність **ТУРИЗМ** Семестр **___**

Навчальний предмет Рекреаційна географія

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Соціально-економічна функція рекреації.
2. Підсистема обслуговуючого персоналу (обслуговуючий блок) ТРС, її місце і функції, взаємозв'язок з іншими підсистемами.
3. Розробити діловий цикл рекреаційної діяльності тривалістю 5 днів.

Затверджений на засіданні кафедри Туризму і готельного господарства

Протокол № ___ від "___" _____ 2010 р.

Зав. кафедрою _____ (Писаревський І.М.) Екзаменатор _____ (Покоłodна М.М.)
(підпис) (прізвище, ініціали) (підпис) (прізвище, ініціали)

Рис. 2. Зразок екзаменаційного білету.

Таблиця 2.12 - Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно* – з правом повторної перездачі	FX	більше 25 – 50 включно
	Незадовільно – необхідне повторне вивчення дисципліни	F	від 0 – 25 включно

2.5 Інформаційно-методичне забезпечення

Інформаційно-методичне забезпечення по дисципліні «Рекреаційна географія» наведено в табл. 2.13.

Таблиця 2.13 - Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1.Рекомендована основна навчальна література	
1. Кусков А.С. Рекреационная география. Учебно-методический комплекс / А.С. Кусков, В.Л. Голубева, Т.Н. Одинцова. – Саратов: изд-во Саратовского государственного технического университета, 2005. – 504 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
2. Масляк П.О. Рекреация география: навч. посіб. / П.О. Масляк. – К.: Знання, 2008. – 343 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
3. Мироненко Н.С. Рекреационная география / Н.С. Мироненко, И.П. Твердохлебов – М. : МГУ, 1981. – 207 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
4. Николаенко Д.В. Рекреационная география: Учеб. пособие для студентов высш. учеб заведений / Д.В. Николаенко. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 208 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
5. Стафійчук В. Рекреалогія. Навч. посібник / В. Стафійчук. – Львів: Заня, 2005. – 259 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
6. Теоретические основы рекреационной географии / Отв. ред. Преображенский В.С. – М.: Наука, 1975. – 224 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
2.Додаткові джерела	
1. Багрова Л.А., Физико-географические основы рекреационной географии / Л.А. Багрова, П.Д. Подгородецкий – Симферополь : СГУ, 1982. - 63 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
2. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії / О.О. Бейдик. – К. : «Палітра», 1997. – 130 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
3. Истомин В.И. Страны мира: справочник туроператора и туриста / В.И. Истомин, Б.Т. Лагутенко. – М. : Советский спорт, 2000. – 224 с.	ЗМ 1.3
4. Николаенко Д.В., Введение в рекреационную георграфию / Д.В. Николаенко, Т.В. Николаенко – Харьков : Международный славянский университет, 1998. – 193 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
5. Теория рекреалогии и рекреационной географии. – М. : Наука, 1992.– 178 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
6. Окладникова Е.А. Международный туризм. География туристских ресурсов / Е.А. Окладникова. - М. : Наука 2002. – 384 с.	ЗМ 1.3
7. Романов А.А., География туризма: Учебное пособие / А.А. Романов, Р.Г. Саакянц – М. : Советский спорт, 2002. – 464 с.	ЗМ 1.3
3. Методичне забезпечення	
1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Рекреаційна географія» (для студентів I курсу напряму підготовки 0201 «Туризм») Укл. Поколодна М.М. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 19 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
4. Ресурси мережі Інтернет	
1. Цифровий репозиторій ХНАМГ // http://www.tourism.gov.ua	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3
2. Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів України // http://www.tourism.gov.ua	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2, ЗМ 1.3

Навчальне видання

Покоłodна Марія Миколаївна

Програма та робоча програма навчальної дисципліни **«Рекреаційна географія»**
для студентів I курсу денної і II курсу заочної форми навчання освітньо-
кваліфікаційного рівня бакалавр, галузі знань 0201 «Культура» напряму
підготовки 6.020107 - «Туризм» (галузі знань 0307 «Туризм» напряму
підготовки 6.030701 «Організація туристичного обслуговування»)

План 2010, поз. 442 Р

Підп. до друку 02.04.2010 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60x84 1/16
Ум. друк. арк. 2,0
Зам. № 6268

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001